

Poreikis keisti Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų rengimo tvarkos aprašą

NATURALIT

Nerijus Žitkevičius
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba
Metodinis-analitinis centras

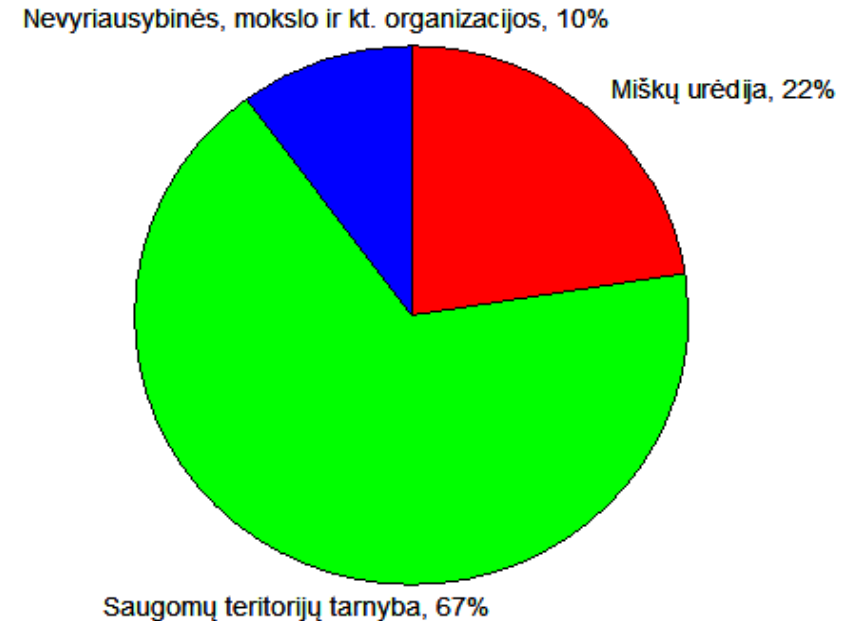

Gamtotvarkos planavimas ir jo reglamentavimas

- **Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašas**, patvirtintas LR Vyriausybės 2004 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 709, įtvirtinama Plano sąvoka, derinimo ir kitos procedūros.
- Šio aprašo pagrindu aplinkos ministras 2004 m. gruodžio 14 d. Nr. D1-645 patvirtino **Reikalavimų gamtotvarkos plano turiniui aprašą**.

Iki teisės aktų keitimo...

- MAC ekspertai atliko ekspertinę apklausą, įvertino rezultatus siekiant išsiaiškinti Planų rengimo, įgyvendinimo problematiką. Tai sudėtinė viso gamtotvarkos planavimo analizės dalis (parengta studija „Gamtotvarkos priemonių planavimas. Proceso peržiūra ir tobulinimo galimybės.“)
- Apklausoje dalyvavo ekspertai (rengė, derino, teikė pastabas planams, rūšių veiksmų planams ir kt.). Surinktos ekspertų anketos iš 51 respondento.
- Gamtotvarkos planavimo proceso peržiūra ir tobulinimas – viena iš projekto LIFE IP „Natura 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje“ (NATURALIT) veiklų (www.naturalit.lt).

Respondentų dalis pagal organizacijos tipą

Dažniausiai pasikartoję atsakymai, komentarai:

- Planai sudėtingi, turinys per ilgas, todėl būtina atsisakyti praktiškai nepanaudojamos informacijos, dokumentas turi būti žymiai mažesnės apimties.
- Planas nėra „lankstus“ dokumentas, todėl sudėtinga laiku atlikti pakeitimus, derinti su kitais dokumentais.
- Rengėjai dažniausiai ne pačios STD, nes reikalingi vienerių metų detalūs lauko tyrimai, dar tiek pat užtrunka derinimas su institucijomis (nėra laiko ir pajėgumų).
- Gamtotvarkos planai turi būti rengiami tik teritorijoms, kurios nepatenka į Valstybinius miškus, nes čia veikla jau nurodoma miškotvarkos projektais.

Įvertinę respondentų atsakymus, esamą praktiką, pasiūlėme ir perkelti į naują tvarką:

- Gamtotvarkos planai neturi galiojimo termino, keičiami pagal poreikį (išvengiama keitimų, nes veiklos gali būti tos pačios ir tęstinės).
- Atsisakyti aprašymų: teritorijos fizinės–geografinės sąlygos, kraštovaizdžio aprašymas, vyraujančios rekreacijos formos ir pan.).
- Daugiau dėmesio skirti priemonių parinkimui, efektyvumo stebėsenai.
- Reglamentuojamas veiksmų planų (dabar rengiamų saugomų teritorijų direkčių tvarkymo programų) turinys – skubioms, lokalioms problemoms spręsti.
- Dokumentai rengiami po apsaugos tikslų patvirtinimo, t.y. vertybių peržiūrėjimo. Todėl nevykdomi detalūs tyrimai (anksčiau parengtų dokumentų pagrindinė laiko ir lėšų dalis)

- Taigi, nuo 2023-08-01 nauja tvarką reglamentuoja vienas teisės aktas – aplinkos ir kultūros ministrų patvirtintas 2023 m. gegužės 25 d įsakymu Nr. D1-164/IV-463 (**įsigaliojo nuo 2023-08-01**) **Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų rengimo tvarkos aprašas**

(<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/dd6774b0fb0011ed9978886e85107ab2>).

- Nauja tvarka – nauji duomenys ir galimybės:
- - patvirtinti/parengti Natura 2000 teritorijų apsaugos tikslai. Šiuo metu BAST (623) apsaugos tikslai patvirtinti apie 50 proc. teritorijų, o PAST (85) – apie 16 proc.
- -Įrankis dokumentų viešinimui, tvarkymo plotų įbraižymui– www.biomon.lt

**Ačiū visiems, kurie dalyvavo,
komentavo, teikė pastabas
rengiant naują gamtotvarkos
planavimo etapą!**

